

วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร

สถานที่ตั้ง เลขที่ ๑๐๓ ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

นิกาย ธรรมยุต

เจ้าอาวาส พระกิตติวิมล เจ้าอาวาสวัดเจดีย์หลวง

ประวัติความเป็นมา

ปี พ.ศ. ๑๘๗๔ พญาแสนภูโปรดให้สร้างเมืองเชียงใหม่ขึ้น ต่อมาในอีก ๔ ปี ได้ทรงสร้างมหาวิหารขึ้นในท่ามกลางเมืองเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในวัดพระเจ้าตนหลวง เมืองเชียงใหม่ สมัยพระเจ้าแสนเมืองมาโอรสของพญาเกือนา ขณะมีพระชนมายุ ๓๔ ปี พระองค์โปรดให้สร้างพระเจดีย์หลวงกลางเมืองเชียงใหม่ แต่ยังไม่ทันแล้วเสร็จก็เสด็จสวรรคต ต่อมาพระอัครมเหสีของพระองค์ได้โปรดให้ย้ายยอดพระธาตุเจดีย์หลวงจนในที่สุดก็แล้วเสร็จสิ้น

ในปี พ.ศ. ๒๐๕๕ พระเมืองแก้วพร้อมด้วยชาวเมืองทั้งหลาย นำเงินเพื่อสร้างกำแพงล้อมรอบพระธาตุเจดีย์หลวง ๓ ชั้น โดยรวบรวมเงินได้ในจำนวน ๒๕๔ กิโลกรัม จากนั้นจึงได้นำเงินมาแลกเปลี่ยนทองคำจำนวน ๓๐ กิโลกรัม แล้วแผ่เป็นแผ่นที่หุ้มองค์พระธาตุเจดีย์หลวง เมื่อรวมกับทองคำที่หุ้มองค์พระเจดีย์หลวงอยู่เดิม รวมน้ำหนักทองคำถึง ๒,๓๘๒.๕๑๗ กิโลกรัม

ประมาณในปี พ.ศ. ๒๐๘๘ สมัยพระนางจिरประภามหาเทวี เหตุเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในเชียงใหม่ จึงทำให้ยอดพระเจดีย์หลวงหักพังหลายลงมา หลังจากนั้นพระเจดีย์หลวงจึงถูกทิ้งให้ร้างมานานกว่า ๔๐๐ ปี จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๒๓ พระเจ้าอินทวิชยานนท์ ผู้ครองนครเชียงใหม่ ได้รื้อพระวิหารหลังเก่า และสร้างวิหารหลวงขึ้นใหม่ด้วยไม้ทั้งหลัง

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๑ สมัยพลตรีเจ้าแก้วนวรัฐ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่องค์สุดท้าย ถือได้ว่าเป็นทศวรรษแห่งการบูรณะครั้งสำคัญของวัดพระเจดีย์หลวง โดยได้มีการสั่งรื้อถอนสิ่งปรักหักพัง แล้ววางป่าที่ขึ้นปกคลุมโบราณสถานต่าง ๆ ออก และสร้างเสริมเสนาสนะขึ้นใหม่ให้เป็นวัดสมบูรณ์แบบในเวลาต่อมา พระเจดีย์หลวงได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่โดยกรมศิลปากร เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยใช้งบประมาณในการบูรณะทั้งสิ้น ๓๕ ล้านบาท และเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่เดิมวัดเจดีย์หลวงชื่อ “วัดโชติการามวิหาร” หมายถึง พระอารามที่มีแต่ความรุ่งเรืองสว่างไสว นอกจากนี้ยังมีความหมายอีกนัยหนึ่งของคำว่า “โชติการาม” หมายถึง เวลาที่มีการจุดประทีปโคมไฟไปประดับบูชาองค์พระธาตุเจดีย์หลวง ก็จะปรากฏแสงสีสว่างไสวมองเห็นองค์พระเจดีย์คล้ายเชิงเทียนที่มีเปลวไฟลุกโชติช่วงสว่างไสว เมื่อมองแล้วมีความงดงามเป็นอย่างมากสามารถมองเห็นได้แต่ไกล ภายหลังจากต่อมาได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “วัดเจดีย์หลวง” เนื่องจากในภาษาเหนือ คำว่า หลวง หมายถึง “ใหญ่” ดังนั้นจึงหมายถึง พระธาตุเจดีย์ที่มีขนาดใหญ่

เกียรติคุณ

๑. ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖
๒. ได้รับพระราชทานยกขึ้นเป็นพระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิดวรวิหาร

สถานที่สำคัญ

พระเจดีย์หลวง

เริ่มสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๑๙๓๔ สมัยพญาแสนเมืองมา สมัยพญาติโลกราช โปรดให้สร้างเสริมให้มีส่วนสูง ๘๐ เมตร ฐานสี่เหลี่ยมกว้างด้านละ ๕๖ เมตร ปรับรูปทรงเป็นแบบโลหะปราสาทของลังกา รูปลักษณะทรงเจดีย์แบบพุกาม ดัดแปลงซุ้มตรงสี่มุมของมหาเจดีย์ มีรูปปั้นช้างค้ำรายล้อมรอบองค์เจดีย์หลวงนั้นมี ๒๘ เชือก การสร้างรูปปั้นช้างนั้นเป็นการส่งเสริมกำลังเมืองในทางด้านไสยศาสตร์ เพื่อให้เมืองมีความแข็งแรงยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีพิธีการสักการบูชาพญาช้าง เพราะเชื่อว่าจะทำให้เกิดความสวัสดิมงคล โดยนำความสงบสุขมาสู่บ้านเมือง และเหล่าศัตรูไม่กล้ามารุกรานย้ายเมืองได้ เพราะชื่อพญาช้างที่ตั้งขึ้นนั้น เป็นพลังอำนาจก่อเกิดเดชานุภาพ อิทธิฤทธิ์ ช่มชู้บดบัง ขวางกันกำจัด ปราบปรามอริราชศัตรูที่จะมารุกราน ให้แพ้ก๊วยแตกพ่ายหนีไปเอง

เสาอินทขิล

เสาอินทขิลเดิมตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ ซึ่งตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่เรียกว่า “สายตือเมือง” เมื่อพระเจ้ากาวิละ ย้ายออกจากเวียงป่าซางซึ่งอยู่นาน ๑๔ ปี ๔ เดือน ๒๐ วัน เข้าสู่นครเชียงใหม่ เมื่อเดือน ๖ ขึ้น ๑๒ ค่ำ ย้ายเข้าวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๓๓๙ เพื่อสร้างบ้านแปลงเมือง นำเชียงใหม่เข้าสู่ยุคเก็บผักใส่ไส้เก็บข้าใส่เมือง พื้นอำนาจเชียงใหม่จนประสบชัยในปี พ.ศ. ๒๓๔๓ จึงเรียกชื่อเมืองเชียงใหม่ว่า “เมืองรัตนดิงสาภิวนบุรี” พร้อมก่อรูปกุ่มภักดิ์ รูปสุเทวฤๅษ ไว้ใกล้หออินทขิลที่วัดโชติอารามวิหาร เมื่อเดือนมิถุนายน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ กรมศิลปากรได้ว่าจ้างบริษัทวิศวกรรมช่างจำกัด บูรณะปฏิสังขรณ์พระธาตุเจดีย์หลวงด้วยงบประมาณ ๓๕ ล้านบาท รักษารูปทรงที่เหลืออยู่จากครึ่งแผ่นดินไหวให้มั่นคงยิ่งขึ้น โดยทำฐานกว้างด้านละ ๖๐ เมตรและเสริมเติมส่วนที่มีร่องรอย

วิหารหลวง

วิหารหลวงของวัดนี้เจ้าคุณอุบาสีคุณูปมาจารย์ (สิริจันทะเถระ) และเจ้าแก้ววรัธ เป็นผู้สร้างขึ้นเมื่อในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ หน้าประตูทางเข้าวิหาร มีบันไดนาคเลื้อยสวยงามเป็นอย่างมาก ใช้ทางเกี่ยวกระหวัดขึ้นไปเป็นซุ้มประตูวิหาร นาคคู่นี้เป็นฝีมือเก่าแก่ที่มีมาตั้งแต่เดิมได้ชื่อว่าเป็นนาคที่สวยงามที่สุดของมีพระอัฐารสเป็นพระประธานในพระวิหารหลวงหล่อด้วยทองสำริด ปางห้ามญาติ ความสูง ๑๘ ศอก พระนางติโลกจุฑาราชมารดาของพญาติโลกราช โปรตฯ ให้หล่อขึ้น เมื่อปี พ.ศ. ๑๙๕๔ สมัยรัชกาลที่ ๕ และใช้วิหารวัดเจดีย์หลวงเป็นที่ทำพิธีถือน้ำพิพัฒน์สังจาแทนการใช้ที่วิหารวัดเชียงมั่น

ช่องทางการติดต่อ

วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร

เลขที่ ๑๐๓ ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๖๑๔๐